

Теорія держави і права: концепція, праксеологія та методологія розвитку

У монографії досліджено і обгрунтовано ідею, що навчальний курс «Проблеми теорії держави і права» не розвивається сам і не пропонує розвиток держави і права, оскільки самоізолювався від вивчення реальних проблем практики державно-правових перетворень у країні. Дублювання теорії та історії держави і права, соціології та філософії права і т. ін., повторення у школі, на першому і випускному курсах вузів гасел-майтр «правова», «соціально-правова», а по-суті - олігархічно-кланова держава, викликають у науковців ідеї щодо необхідності заміни самої теорії держави і права на енциклопедію права і т. ін.

Сумніви про відсутність у теорії держави і права гносео-методологічного потенціалу, здатного адекватно реагувати на проблеми реформаційного державотворення, правотворення і правозастосування, є безпідставні. В межах тематично уточненого, проблемного навчального курсу методологія теорії держави і права здатна дати поштовх до розвитку і адекватно реагувати на руйнацію держави і права.

Однак у навчальному курсі «Проблеми теорії держави і права» слід вивчати: праксеологічний досвід, методологічні проблеми розвитку та порушення її принципів у процесі державотворення, правотворення і правозастосування; не лише досвід, а й проблеми правових систем держав романо-германської, англо-американської і міжнародної конвенційно-договірної системи права ООН, РЄ, ЄС як критерії визначення меж імплементації в законодавство України; фактори сучасної деформації держави і права, чинники відтворення перманентних криз, тінізації відносин, корупції, кратного зростання традиційної та виникнення нової, раніше невідомої злочинності. Тобто дослідження проблем, превентивне визначення і розв'язання яких має стати критерієм ефективності чи деградації теорії, методології і практики розвитку держави і права.

Зміст

Переднє слово

Концептуальні засади формування навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	9
--	----------

ЧАСТИНА ПЕРША

СИСТЕМА НАУКИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА», ЇЇ ЕЛЕМЕНТИ, ЗВ'ЯЗОК ТА ВІДМІННІСТЬ ВІД МАТЕРИНСЬКОЇ НАУКИ

Розділ 1

Методологія теорії держави і права та навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»: взаємовплив та проблеми розвитку	21
--	-----------

Глава 1

Наукознавчі, праксеологічні та методологічні основи формування навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права» як гносеологічний орієнтир розвитку держави, матеріального і процесуального права	21
§ 1. Праксеологічні засади формування навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	21
§ 2. Проблеми розвитку методології теорії держави і права та формування методології проблемних курсів теорії держави і права	30
§ 3. Функції та принципи «Теорії держави і права» та навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	41
§ 4. Система науки теорії держави і права — основа системи науки навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	55
§ 5. Дискусії щодо об'єкта та предмета теорії держави і права як основи визначення об'єкта і предмета навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	62

Глава 2

Методологія навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права»	74
§ 1. Методологія: методи, методики, технічні засоби та система їх інтерпретації, рівні та принципи формування методології	74

§ 2. Методики як елемент методології навчального курсу «Актуальні проблеми теорії держави і права».....	83
§ 3. Моніторинг як організаційно-методичний засіб виявлення, попередження та розв'язання проблем розвитку держави і права	89

ЧАСТИНА ДРУГА

Правова теорія держави

Розділ 2

Правова теорія держави: методологічна сутність проблем теорії і практики розвитку та функціонування держави	97
---	----

Глава 3

Державорозуміння: концепції, поняття, ознаки-принципи, функції, форми правління та устрою держави як методологічна сутність теорії та практики розвитку держави.....	97
---	-----------

Введення в проблему теорії і практики розвитку та функціонування держави	97
--	----

§ 1. Державорозуміння: концепції, поняття, ознаки, призначення держави та державної влади	98
---	----

§ 2. Державна влада, принципи-ознаки та функції влади, загальні проблеми їх реалізації.....	106
---	-----

§ 3. Еволюція форми правління, устрою, політичний режим, принципи, соціальна сутність, двоєдиний характер, проблеми розвитку і функціонування держави	110
---	-----

Глава 4

Проблеми функціонування, реформування та розвитку сучасної держави: методологічна криза реформ.....	120
--	------------

§ 1. Публічно-правовий механізм та проблеми формування правової та соціально-правової держави в сучасній Україні	120
--	-----

§ 2. Проблеми реалізації функцій політичної системи щодо забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку країни.....	129
--	-----

§ 3. Податкова, кредитна і депозитна політика держави як економічно обумовлена модель відтворення тіньових відносин, корупції, банкрутства підприємств: проблеми реформування.....	137
--	-----

§ 4. Модернізація державного апарату фіскальної служби замість реформи системи оподаткування: криза методології реформ у державі.....	144
---	-----

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

ТЕОРІЯ ПРАВА: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
МАТЕРІАЛЬНОГО І ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИРозділ 3

Загальні проблеми теорії, методології і практики розвитку матеріального та процесуального права в Україні	152
---	-----

Глава 5

Проблеми праворозуміння та розвитку матеріального і процесуального права	152
---	------------

§ 1. Співвідношення держави і права: єдність, відмінність, проблеми взаємодії та розвитку державотворення, правотворення і правозастосування.....	152
§ 2. Праворозуміння: проблеми теорії методології і практики	159
§ 3. Структурно-функціональні та сутнісні елементи проблем теорії, методології і практики розвитку матеріального і процесуального права	164
§ 4. Поняття, критерії класифікації, види, суб'єкти, об'єкти правовідносин	168

Глава 6

Внутрішня будова права України та зовнішня форма його прояву: проблеми правотворення та правозастосування	171
--	------------

§ 1. Система права, її структура, ознаки, функції та співвідношення з системою законодавства.....	171
§ 2. Загальна характеристика системи законодавства України.....	175
§ 3. Юридично значима поведінка: кон'юнктурно-правовий нігілізм, популізм та ідеалізм як причини падіння правосвідомості та правової культури в країні.....	178
§ 4. Юридична відповідальність та державно-правовий примус.....	192

Глава 7

Сучасні проблеми теорії і практики процесу правотворення	200
---	------------

§ 1. Правотворчість та правоутворення, принципи та стадії правотворчості, правотворча техніка як елементи процесу правотворення.....	200
§ 2. Податковий кодекс та Закон України про ПДВ: кодифікація, інкорпорація чи модель відтворення тіньових відносин та корупції?	207
§ 3. Принципи юридичної техніки правотворення та системотехнічний конфлікт у системі оподаткування України	216

Розділ 4

Державно-правова політика, дія права та проблеми правореалізації	225
--	-----

Глава 8

Дія права, державно-правова політика, традиційна та невідома раніше злочинність: причини розширеного відтворення	225
---	------------

§ 1. Дія права: інструментальне та діяльнісно-функціональне удосконалення механізму правового регулювання правопорядку і законності в Україні.....	225
--	-----

§ 2. Криза правових реформ, тіньові відносини, корупція та предмет навчального курсу «Проблеми теорії держави і права»	237
--	-----

§ 3. Реформи та дієвість права: невідомі раніше злочини, криза правотворчої та правозастосовної функції держави.....	243
--	-----

Глава 9

Проблеми публічного матеріального права: криза теорії, методології і практики у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених-правників	251
--	------------

§ 1. Принципи гуманізації законодавства, криміналізації та декриміналізації діянь: співвідношення, проблеми та шляхи їх розв'язання	252
---	-----

§ 2. Проблеми теорії, методології та праксеології у правових дослідженнях про інститут складу злочину	264
---	-----

§ 3. Протиставлення принципів «верховенство права» і «верховенство закону» як приклад порушення фундаментальних принципів теорії правотворення та принципів правозастосування	271
---	-----

§ 4. Теорія держави і права, її принципи як критерій розв'язання дискусій щодо сутності об'єкта злочину в контексті ціннісних теорій права.....	276
---	-----

Розділ 5

Проблеми процесуального права України як приклад порушення принципів теорії держави і права та блокування правоохоронної функції держави.....	280
--	------------

Глава 10

Правореалізація: проблеми реформування процесуального права та реалізації правоохоронної функції держави.....	280
--	------------

§ 1. Теорія правореалізації: поняття, форми, ознаки, загальна характеристика реалізації права	280
---	-----

§ 2. Реформа процесуального права України як приклад порушення принципів теорії права та юридичної техніки правотворення	290
---	-----

§ 3. Правореалізація і новий КПК України: перерваний процесуально-правовий механізм виявлення латентних правопорушень.....	296
§ 4. Проблеми правореалізації: процесуальні чи адміністративні повноваження слідчого, їх вплив на правоохоронну функцію держави.....	303
§ 5. Проблеми правореалізації: як розблокувати правоохоронну функцію держави та зупинити масове порушення принципу презумпції невинуватості в Україні.....	310

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА

ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВО ТА НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

Розділ 6

Романо-германське, англо-американське та міжнародне кримінальне право: принципи теорії права та гармонізація кримінального законодавства України.....	318
---	-----

Глава 11

Теорія права та декодифікація кримінального законодавства країн континентальної Європи, міжнародне кримінальне право, кримінальне право України: проблеми гармонізації та шляхи розв'язання.....	318
---	------------

§ 1. Принципи теорії права та Конституція України — критерії оцінки міжнародного кримінального права та меж імплементації в законодавство України.....	318
--	-----

§ 2. Принципи теорії права і декодифікація кримінального законодавства країн ЄС в контексті гармонізації кримінального законодавства України.....	324
---	-----

§ 3. Тенденції щодо формалізації кримінального права в країнах з традиційно прецедентною системою права.....	330
--	-----

§ 4. Конвенційне міжнародне кримінальне законодавство: тенденції систематизації та імплементації у вітчизняне законодавство в контексті принципів теорії права та вимог Конституції України.....	338
--	-----

Глава 12

Компаративісти України щодо проблеми прогалін у Загальній частині КК України: дискусії, шляхи, засоби та перспективи їх розв'язання.....	341
---	------------

§ 1. Інститути та окремі положення Загальної частини кримінального законодавства країн континентальної Європи, яких, на думку українських компаративістів, немає у КК України.....	341
--	-----

§ 2. Принципи теорії держави і права — засіб розв’язання проблем прогалин у законодавстві України?	348
§ 3. Принципи теорії держави і права та прецедент — засоби розв’язання проблем прогалин у законодавстві України?.....	356
Глава 13	
Компаративісти України та принципи теорії права щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб: аргументи «за» та «проти»	362
§ 1. Суб’єкт злочину за теорією права, теорією кримінального права та за кримінальним законодавством різних країн	362
§ 2. Директиви ООН, категоріальний апарат про кримінальну відповідальність юридичних осіб: аргументи «за» і «проти»	364
§ 3. Теорія держави і права, «покарання» юридичних осіб, їх «квазі-кримінальна» відповідальність за законодавством окремих країн.....	368
§ 4. Методологічні, етимологічні та праксеологічні проблеми «покарання» чи накладення адміністративного стягнення на юридичних осіб.....	370
Використані джерела	377

Книги, які можуть вас зацікавити

Конституційне право
України. Посібник для
підготовки до іспитів

Конституційно-правове
забезпечення
матеріальної та
фінансової основ
місцевого
самоврядування в
Україні та зарубіжних
державах

[Перейти на сайт →](#)